

DIGNUS EST AGNUS, QUI OCCISUS EST, ACCIPERE VIRTUTEM ET DIVINITATEM ET SAPIENTIAM ET FORTITUDINEM. Apoc. V. 12.

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

I. ÉVF. 1900 4. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczí-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES: PARCE POPULO TUO.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

QUI FRUMENTUM ECCE AGNUS DEI

PLORABUNT SACERDOTES: PARCE POPULO TUO.

ELECTORUM CONSERVASTE CUJUS NON SUM DIGNUS...

ÖRÖKIADÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Nagyméltóságú cziráki és dénesfalvi özv. gróf CZIRÁKY JÁNOSNÉ
született petit-verneuille-i DEZASSE LUJZA grófnő
az Erzsébet-rend I. osztályu hölgye, csillagkeresztes és palotahölgy,
a pápai hölgyérdemkereszt tulajdonosnője, a budapesti központi oltár-
egyesület alapító-elnöknője. † 1899 június 6-án.

CZIRÁKI ÉS DÉNESFALVI ÖZV. GRÓF CZIRÁKY JÁNOSNÉ szül. PETIT-VERNEUILLEI DEZASSE LUJZA GRÓFNŐ.

Ki tudná megszámolni amaz emberélet millióit, melyek az Örök Élőnek akaratára fakadnak e föld színén, s a mulandóságból az örökkévalóságba sietnek? Mint lángnyelvek a lángtengerből lépnek elő az élet fölszínére s tűnnek el a láthatatlanságba ez emberek. Nyomot és emléket kevesen hagynak maguk után. De ha az emberiség e fényes tengeréből előtör egy hatalmas láng-lélek, fénye megkápráztat, rendkívülisége ámulatba ejt, heve és ereje soká emlékekben marad. Mikép a fény, mely szúrja a szemet, ha eltűnik, sötétben hagyja vissza alakját látásunk körében: ez is, ha fényes alakja a halálban letűnt, a gyász sötétébe öltözve sokáig ott marad az emlékezetben. Ily fénylő alak, ily lángoló lélek volt elhunyt alapító-elnőknőnk, boldog emlékű gróf Cziráky Jánosné. Egy éve, hogy nemes lelke megtette a legnagyobb utat, melyen egy pillanat alatt nem a föld túlsarkára, nem: a csillagokon túl a másvilágba jutunk. Élete lángoló fényével, nagy példájával messze kimagaslik és kiválik azon sokak közül, kik nemcsak voltak, de éltek is; nemcsak éltek, de tettek és alkottak is maradandót *Isten dicsőségére s az emberek jólétére.*

Nem adhatunk életrajzot, mert végigkísérni őt az életben, követni lépteit, figyelve méltatni eseményeit, leírni jellemét, kifejtteni belvilágának szépségeit, minderre gyöngék vagyunk. Lelkünk csak mint vándor madár száll nyugvó teteméhez, hogy elsirassa a veszteséget, mely halálával Oltár-egyesületünket sujtotta, hogy lerója az érdemekkel szemben mély háláját s hogy ottan további vándorutjára, mely a szebb égi hazába, a tökéletes szeretet délszaki országába vezet, irányt és kedvet merítsen.

Szálljanak tehát lelkeink mint gyászoló szellemek porladozó testéhez, hogy e fényes gyülekezetünktől eloszoljon a sirbolt sötétje, s szeretetünk melegétől megszűnjék hidegje.

Isten adta őt a magyaroknak! Ezt mondja elsőben is az igazság angyala felőle. Isten küldte; gondviselésével kiszemelte, hozzánk hozta. Reá vetette szemeit s a francia származású grófnőt a magyarok egére tüzte csillagul. Isten azt, a kit céljainak eszközévé akar tenni, bárhol is éljen, ki tudja keresni, s el tudja vezetni oda, a hova ő akarja. A grófnő munkás tevékenysége, melyet hazánkban kifejtett, mint következmény igazolja azt, hogy idejötte az isteni gondviselés műve volt. Isten hozta őt, hogy az ő személyével otthonosítsa azon mozgalmat, melyben nemzetének buzgóbbjai a legméltóságosabb Oltáriszentség körül tevékenykedtek. Nagy hivatást foglalt tehát magában az isteni gondviselés hívó szózata. Szerény-

ségében egyszerü jöttébe az Oltáriszentség apostoli tisztét rejtette, hogy aztán személye, szándéka és tetterős keze messze kiterjedő ügyet mozgasson, nagy művet alapítson.

Midőn tehát őt a rólunk oly kegyesen gondoskodó Isten arra szemelte ki, hogy az Oltáregyecsületet hazánkban általa megalapíttassa, véljük-e, hogy nem ékítette őt föl mindazon képességekkel, melyek e hivatás munkájának tényezői és a mennyiben ezek egyuttal áldások és kegyelmek, ezen szent vállalkozás jutalmi is egyszersmind? Ha Isten bőséges ajándékai még a bűnösre is kiáradnak; ha az irgalom végtelenje a gonoszokra is oly gazdagon forrásozik; Isten, ki a leghitványabb rovarkát is mindennel fölruházta, hogy az rendeltetésének megfeleljen: ugyan mi fényesen és gazdagon ékíthette föl azt a lelket, melyet ő nem kevesebbre hívott, mint az Oltáriszentség, azaz önnön isteni személye gondozására? Isten önmagánál méltóbbat nem találhat tevékenysége céljául; midőn tehát az Oltáriszentségért tesz, önmaga iránt igazságosan, eszközeivel szemben végtelen irgalmasan, bőkezűen, nagylelkűen cselekszik. S ha a mennyei Atya jóságban megindult lelke a tékozló fiut is a kegyelem és szeretet oly szoros ölelésével és a malaszt boldogító csókjával fogadta, ha az idegenből a nyomorúzte gyermekkel úgy bánt, hogy a szentség legszebb ünnepi öltönyét adta reá: a kegyelmek mennyi gyöngédsége, ihletes bensősége, szeretetének mily rendkívüli jegyeivel, a szentség minő aranyhimes köntösével ékítette azt a szeretett leányát, kit végtelen irgalommal önnön háza gondviselőjévé szemelt ki? Üdvözöljük tehát azt a szép lelket, áldjuk emlékét, magasztaljuk fönséges hivatásának választottságát, pihentessük emlékezetünket kegyelmekben ékes lelkén. Üdvöz légy, te szép lélek, kit Isten ily dicső hivatással szeretett meg!

Minden vallásos tevékenységnek alapja a hit. Van-e nagyobb erő ennél? A mit semmi természeti erő nem tehet, megteszi a hit, mert csodát művel. De kérdem, mi több: az a hitbeli erő, mely a száraz vesszőből virágot hajt, a hullámokat a járásra szilárd talapzattá teszi, a vérszomjas tigris hízelgő, szeliddé változtatja, mely a holt tetembe a lelket visszaparancsolja, — avagy az a hit, mely a száraz akaratból szent elhatározás virágát fakasztja, az érzékeknek megfoghatatlant biztos tudássá teszi, mely a tehetetlen kihalt lélekbe az Isten Szentlelkét idézi belé? Ime a hit ereje. Minden isteni dolgokban nagy léleknek elsőben *nagy a hite*. Nagy volt, eleven volt b. e. elnöknők hite! S ezen hit annyival inkább ejt csodálatba, telit el tisztelettel, minél ritkább a mai hitetlen korban ez az erény. Minden gondolatát szent vallásának igazságai világították meg; szavaiban tetteiben, a hit mint aranyfonál huzódott végig. Hite oly annyira élénk és mindenünne kisugárzó volt, hogy azt nem volt képes elrejteni, sem közömbös cselekedetekkel fátyolozni; egész élete tevékenységének alapja az ő szent hite volt. Hitből élt és szent

hitét úgy vallotta, hogy e fényes bevallás a gyöngéket megerősítette, a gyávákat megszégyenítette, az ellenségeket lefegyverezte.

Hitének jellemzésére csak egynehány vonást jegyzünk ide, mert ezekből sejtethetjük, minő sziklaszilárd volt hite minden irányban.

Vallásos lelkületének főjellemzője az ő *hite az Oltáriszentség iránt*. Ő egészen az Oltáriszentségnek élt. Csak ezen hitben való szilárdság képe-síthette őt arra, hogy teljes életét az Oltáriszentség ügyének szentelje. Egy emberélet, mely felülemelkedett a női akarat változandóságán, mely elfeled-tette vele a földi örömöket, állása és gazdagsága nyújtotta kedvező alkal-makat világot élni, mely szabad akaratból elzárta a közszereplés minden nyitva állt egyéb utjait, egyedül az Oltáriszentségnek élve; egy emberélet, sok éves küzdelmeivel, reményeivel, örömeivel, minden erő, vágy, törekvés, siker és terveivel teljesen az Oltáriszentség szolgálatában, ez volt az ő élete! Minő hitnek kellett abban az elmében ragyognia a szentség iránt, mely a negyven éves hosszú pályát, melyen át az Úr oltárait gondozta, oly fényesen végig bevilágította! Hit, mely nem ismerte a fogyatkozást, az akadályok szikláit az utból kiemelte, a közöny zsibbadását távol tartotta; hit, mely mindvégig követ-kezetesen vezette, ihlette, sugalmazta, hevítette, hogy semmit el ne mulasz-szon, sem egy percze meg ne álljon; hit, mely annyi ezer szívet indított a megtört uton az Úr oltárának zsámolyához sietni, ott hittel leborulva imád-kozni.

Hitének fénye nem lobbant el közöttünk akkor sem, midőn testében kialudt az élet utolsó szikrája; hite erősebb volt mint élete. Nem látjuk-e, hogy az ő hite most is, mint tűoszlop él közöttünk; tanít és vezet? Meg-tanít mindannyiunkat arra, hogyan kell a világban élve, a világ szellemével ellentétesen Istennek élni. Minő legyen annak élete, ki nem rejtőzhetik a zárdai élet csöndjébe s habár tökéletességre vágyik, azt kifejezett fogalmak alakjában gyakorolni nincs módjában? Erre megtanít az ő élete. Hitének tiszta világa minden bizonyítgatásnál érthetőbben igazolja, hogy az élet, idő; rang és szabadság csak azzal válnak igaz javakká, ha a hit dicső vilá-gában keresnek és találnak tevékeny érvényesülésre. Mindenkit hív az Isten. Ha az a hit erős és eleven, nemcsak a Madonna-kép és a szentség ház előtt hint gyöngé mécshez hasonlóan szűrődő világot, hanem kilövelő ragyogása utat keres, talál és tör az emberek tömegébe, a társadalmi életbe és ott hinti szerte áldásának bőségét. Példa az ő hite, hogy mi mindannyian hit szerint éljünk, hitünk körében válaszszunk egy ágat, melyben egész hévvel tevékeny-kedjünk, a hová helyezzük életünk és időnk értékesített kincseit és rangunk, szabadságunk és tekintélyünk teljes súlyát. Ez az élet hitbeli élet, pályája magasan visz, munkája megmarad. Ime, minderre tanít alapító-elnöknők hitbeli példája.

Az élő hitnek jellemző vonásai között találunk egyre, mely különösen

gyöngéd, gyermeki, titokszerűen Krisztushoz kapcsoló, benső és nagyra-becsülő, mely azonban mindenütt mélyre nyulik s az embert Isten családjának tagjaként bizonyos családi boldogság érzetében tartja édesen fogva s ez a *tisztelet, szeretet és ragaszkodás* a mi édes *Szentatyánk*, a római pápa, Krisztus földi helytartója, a földi szentek családjának feje iránt. A hit, Krisztus igazsága, ezt a földön a Szentatya viseli. Péter trónja a katolikus hitegység középpontja s a ki onnan kormányoz, annak a hitbeli tanítása az igaz hit formája. Oly közel áll tehát minden buzgó hívő lélek a Szentatya elméjéhez, hogy vele hitében egyet képez. Ez az egység nem maradhat öntudatlan. A hívő lélek csakhamar átlátja, mi neki a Szentatya; s azért elméjének ismeretével feléje fordul, örömmel gondol reá, szereti őt, tiszteli és kegyeli, meghódol előtte s ezt a gazdag és gyönyörűen rendezett gyermeki lelkiületet kifelé is nyilvánítja. Azért helyesen vallá egy tapasztalt és mély tudományu történettudós, hogy a katolikus meggyőződéses hitnek három jellemző tulajdona és ismertető jele van: mély imádás az Oltáriszentség iránt, gyermeki szeretet a Boldogságos Szűz Mária iránt s tisztelet a szentséges Atya, a római pápa iránt. Növekszik ez a tisztelet azon ragaszkodásban, melyet bennünk a Krisztussal való egység létesít. Szeretünk és ragaszkodva csüggünk mindenben ami Krisztussal egybefügg, tehát legkivált nagyra-becsülve szeretjük a római pápát. S a midőn a buzgó lélek átérzi, hogy a szentséges Atyában egy jó atyát bir, a ki őt szeretve vezeti az égi otthonba, kinek keze áldása Isten kegyelme s főpapi tisztje az Ur békéjének galambja, kitárul feléje a szive; ha róla hall, lelkesül; ha róla szól, lelke a szeretetben nekipirul; ha érte imádkozik, áhitata megszázsorozódik. — Im, ezen sorokban adtuk boldog emlékü elnökasszonyunk gondolkozásának tükrét. Szent és kegyeletos volt hangja, midőn a Szentatyáról szólott s megérezte, hogy ő most olyasmit érez, mit az emberi nyelv kifejezni nem képes: csak szemeinek ragyogása vallhatta, mit tart ő a Szentatyáról. Hite szilárdságának alapját ő öntudatosan birta az Egyház kőszálában. Boldog volt, ha róla szólott s szent volt neve, emléke, szava, alakja, képe előtte. Elragadtatással beszélt körleveleiről, intézkedéseiről, egyéniségéről. Ime, erős hitének egyaránt éles és gyönyörködtető egyik vonása.

Ha ilyen volt hitének megnyilatkozása az Egyház fejről való gondolkozásában, mit vélünk, milyen gondolatokat ébresztett, minő magatartásra készítette őt élő hite azokkal szemben, kik *Krisztus személyének képviselői az oltárnál*, kik az Oltáriszentség férfiai, kiknek kezei között születik mintegy az Oltáriszentség? Kell-e ezek után emlitenünk, hogy ő bennünk mindenkor nem az embert, nem a tudóst, nem a műveltet, nem a rangbelit, nem a hirnevest, nem, mindezt nem kereste, nem kutatta, nem tekintette? Ő bennük mindenkor a «*papot*» Isten férfiát, a szent áldozat bemutatóját, Krisztus helyettesét, Krisztus papi méltóságának részesét, az ő

papi hatalmának örökösét látta, tisztelte s becsülte nagyra. Mint eleven hitű, nem a keretet bírálhatta, hanem a képet, Krisztus képét tisztelte személyükben. Ő, kit úgy eltelített az Oltáriszentség hite, annyira fogva tartott szeretete, olyannyira hatalmában tartott Istennek imádása, a pap közeledtében megérezte Isten helyettesének közeledtét, szentnek tudta hivatalát, boldognak és kívánatosnak becsülte hatalmát. Szent volt előtte a kéz, mely a Szentséget tartotta, szentek az ajkak, melyekben az átváltoztatás szerveit csodálta, szent az egész hivatalt viselő s szent szolgálatot teljesítő egyén. Isten megbízottját látta és tisztelte minden papban. Ezt tüntette föl viselkedése, ez megérezte minden bánásmódjában, de olyképen, hogy Isten szolgálója is észrevette, hogy ez a nagy tisztelet nem szólhat természetes egyéniségének, kiérezte, hogy mindez a papi tisztségnek van szánva, mindezt Isten nevére címmezte és az Oltáriszentségre irányította a nagyrabecsülő grófnő.

Vegyük szent hitének megnyilatkozását azon körben szemügyre, a melynek titkaiban a leggyöngédebb érzelmek szerető összhangban uralkodnak. Látni fogjuk, hogy hite valóban erős volt; erős és annyira meggyőző, hogy mindent áthatott. Azokat is meggyőzte és áthatotta, kik őt legjobban ismerték, mert hozzája legközelebb voltak s kik legboldogabb tanúi lehettek életében annak, hogy mily igaz, mély, minden fölött uralkodó, természetes, közvetlen, minden eljárásával egybehangzó és megegyező az ő hite. *Hite fölül bizonyíték családi élete.* Oh boldog otthon, mely az Oltáriszentség ezen választottját vallhatta magáénak. Valóban fényes palota, melyet nem a benne egybehalmozott művészi berendezés, a márványoszlopok, az arannyal ékes falak, nem a disz, név és korona, hanem ily nagy nő lelkének hite tett ragyogóvá! Férje, kinek nevét és buzgalmát mindenkor magasztalva fogja említeni hazánk katolikus elvű utókora, örömmel épült ezen hit verőfényében, nézte, szemlélte, csodálta és követte őt ezen szent szellemben. A szeretet egysége közössé tette bennük az eleven hitet s az egyértelműség egybefonta gondolatköreiket az igazságért és szeretetért tevékeny életre. Támogatta ez egységes hit mindegyiküket, hogy egymásnak a lelki életben is segítségére legyenek. Egy gyakran ismétlődött jelenet meghatottan bizonyítja ezt. Midőn a vasuti kocsiban utaznak, jó alkalom kínálkozik, hogy szent imádással foglalják el lelküket. Elnőknők készíti lelkét, hogy kellő hangulattal, összeszedettséggel szállhasson az Ur szentségi hajléka elé, föláldozni önmagát, árasztani az imádásos áhitat illatát. A szótlanságot észreveszi férje s nem kérdi, tudja jól, mire készül szeretett neje lelke: önként ajánlja föl kíséretét a magasztos szárnyalásu buzgalom művében s kéri, hogy együtt végezzék az imádási órát. És úgy is lőn. Versenyt zengtek ajkaik dicséretet az Urnak, lelkeik egymást hevíték Jézus szeretetére s egymás buzgalmán épülve, gyorsan emelkedtek fokozódó áhítatukban s rejtőztek elméjükkel az égi titkok aranyfényű felhőibe. Mi megható

látványt nyújtott a hit ezen két harczosának közös imáju jelenete, az őket figyelemmel kísérő égnek.

Az élő hitnek van még egy nagyot mondó vonása, vagy inkább próbája. Az Ur mondja: «Sokan hisznek; de a kísértés idején eltávoznak». (Luk. 8, 13.) *Az eleven hit próbája* a kísértés s ezek közt legerősebb a *szenvedés*. Abban ismerszik meg, hogy minő szilárd a hit, hogy állja a bajt, győzi a szenvedést; s ha mint zápor szakadnak is reá, meg nem változik; nem zugolódik az Ég ellen, nem panaszoja föl baját, hanem törhetetlen vállal emeli keresztjét. Boldogemlékű elnöknők, miután végig harczolta a tevékeny élet delét, edzett lélekkel küzdött az életnek szenvedésekkel telített alkonyán. Az utolsó tűzpróba volt ez életében, talán azért, hogy ne maradjon semmi szenvedni valója odaát, hogy halálában ne késleltesse a lélek Istenhez tartó röptét semmi. Sok és nagy és egyre fokozódó szenvedéseit a legpéldásabb, valóban csodás béketűréssel viselte. A ki tudja azt, mennyire könnyít a szenvedőn, ha fölszissenhet s fölajdulhat bajában, ha elpanaszolhatja részvételt osztó lelkeknek szenvedéseit, az előtt nem lehet az sem titok, mennyire fokozza a fájdalmat a türelem minden magába fojtó némasága. Gyöngébb hitű embereknél ilyen Istenért tevékeny élet alkonyán mi könnyen ébredhet föl az a gondolat: «Mivel érdemeltem meg ezt a szenvedést? Ez az én annyi fáradalmanak jutalma?» Nem, ő erős volt hitében; sem baját, sem jótetteit panaszul nem vette. A hit nyitva tartotta szemét, hogy megértse Istene szándékát. Megértette, hogy érdemeiből még a testi szenvedés türelme hiányzik s a mit Isten tőle ekép kívánt, örömet adta meg fölös mértékül, annyi jócselekedetek tömegére koronául. Türt, soká türt, egyre nőtt türelme, gyötrelmeinek szaporodtával lépést tartva. Ime, hite erős; meggyőzött mindent.

Ilyen hite bátorrá, hőssé tette; *nem félt a haláltól*, szemébe nézett, készen várta. Mig a lábujjhegyen járó katolikusok, beteg és környezete egyaránt borzongnak a betegek szent kenetjétől s képesek kiméletnek hazudott gyávasággal, a lélek örök üdvét is kockára dobni, ő ereit fogyni érezvén, az Angolkisasszonyok templomának sekrestyéjébe viteti magát s ott a legnagyobb áhitat, készséges öröm és boldog megnyugvással veszi föl a szent kenetet. Hite azt mondta neki, hogy nincs oka mitől tartania. Ismerte ő Krisztust, ki előtt annyi órát töltött imában, kit oly szorgosan ékitett s gondozott templomaiban. Tudta, hogy Jézus szereti őt, hisz annyiszor megsugta ezt neki az Oltáriszentségből. Legyen meg tehát; oldódjék föl a természet, hogy a földi létet egy tökéletesebb váltsa föl! Ezt gondolá és hite szorongó örömmel leste a halál eljöttét.

Eljött! — és mikor!

Miután a jó Isten megengedte érnie azt a fölötte nagy örömet, hogy kedves unokája, az a ragyogó esthajnali csillag, ki élte napjának alkonyata

fölött oly bolgogító öröm fényében ragyogott, Antal fia leánya, Margit, galanthai herczeg Eszterházy Miklósnak boldog hitvesi esküt mondhatott, miután egész családját maga köré gyűlve, egyben szemlélhette s a gondos szerető környezetnek végbucsut mondhatott, Urnap nyolczada alatt való kedden, két héttel védőszentje ünnepe előtt lelke elszállott az Urhoz, kit epedve kívánt.

Nem vagyunk hivatva, halála napjának és szendergése idejének jelentőségéről nyilatkozhatni; de el nem mulaszthatjuk, megemlíteni, hogy védőszentje, az Oltáriszentség imádásában oly buzgó szent Alajos szintén Urnap nyolczadán, szent István Nagyasszonyunk hűséges gyermeke Nagyboldogasszony ünnepén halt meg s azért alázattal gondolhatjuk, hogy ezen körülmény is Isten kiváló szeretének jele volt.

Alapító elnöknők ájtatos buzgalma.

Mi boldog az, kit teljesen elfoglal az Ur szeretete! Boldog, a ki mondhatja magáról: «Istené vagyok!» Ő elmondhatta. A mit kötelessége volt gondozni, családját gondozta. Örkdő jó szive azokat, kiket magáénak vallhatott, magába is foglalta. Családi ügyeit a legnagyobb figyelemmel vezette, jól tudva, hogy ez első és legfőbb kötelessége azon állapotban, melybe Isten rendelte, hogy övéinek gondját viselje; mit ha elhanyagol, nem lehet semmi tette, sem áldozata kedves az Ég előtt. Nem-

csak hogy soha sem illethette őt szemrehányás, hogy vallásos gyakorlatai miatt elhanyagolja családi kötelemét, hanem épen jól érezte mindenki, hogy áhitat gyakorlataiból meríti azt a gondos figyelmet, azt a lelkes rátermettséget minden jóra, a melyet családi otthonában tanusított. Azon időn tul, a mit családi kötelemei lefoglaltak, teljesen és kizárólag a legméltóságosabb Oltáriszentségé volt.

Az Oltáriszentség uralkodott egész személyén. Azzal volt eltelve egész elméje, annak szeretete tulcsordultig töltötte meg szivét, annak gondja foglalkoztatja személyét. Egy járó-kelő örökfény volt az ő személye, mert bárhol volt és akármerre járt, soha el nem bocsájtá lelke karjaiból annak gondolatát, a kinek élt. Azért ebben nyilott meg az ajk, hogy könnyítsen az édes szeretetindulatainak tulfeszültségén. Az Oltáriszentség volt buzgalmának termő talaja, melyből összes erényei fakadtak. Gondolatai az Oltáriszentségből indultak ki és akarata és

tevékenységének végső célja ugyanoda tért vissza. Nem érte be azzal, hogy ő szerette és imádta; lelkében égett a vágy, bárcsak mindenki szeretné őt és mindenki imádná. Igen, mert megérdemli ezt Jézus; egyedül ő érdemli meg. Az Oltáriszentség szolgálójának tekintette magát. Mint a hűséges szolgálóleányt teljes odaadás jellemezte. Legmélyebb alárendeltség és függésben utolsónak tartotta magát egész a megsemmisülésig. Ha mindenét áldozza is neki, mind ezt semminek tartja vala mélységes meghódolásában. Magas méltósága, tevékeny élete dacára ugy elmerült alázatába az Oltáriszentség előtt, hogy egész valójáról leritt meggyőződése, hogy ő a jó Jézus előtt senki és semmi.

Társalgásának ép oly kedves, mint kimerithetetlen tárgya volt a legméltóságosabb Oltáriszentség. Mint madárka kedves fészkeinek otthonába, mint méhecske a virág kelyhének mélyébe, minduntalan vissza-vissza-tért gondolata és beszéde megszőkott megkedvelt tárgyára. Ha pedig más valaki szólott előtte az ő kedves gyönyöre tárgyáról, azonnal elváltozott külseje a beszéd hallatára, ihlet-szerű fönség szállta meg, lelke föl-üdült s mohón leste a szavakat; mintegy elragadtatásba jött s jól eső meglepés élve hintett derült fényt arczára, a kigyulasztott öröm szikráit lövelték szemei. Bárki szólt e kedves tárgyról, ő menten az érdeklődés legelevenebb figyelmével csüggött a szavakon s meglátszott rajta, mint dobban föl szive hevesebb szeretetre

s mint kíséri a beszédet ujongó helyeslés gyönyörével. Ugyanily öröm és elragadtatás adott lelkének szárnyakat, ha egy jó hirt vett a szentségi ügyekről, ha valami jó könyv került kezeibe, ha valamely szép cikelyt olvashatott az Oltáriszentségről. Megeredt beszédes ajka s mint a Szentség magasztaló áradata, zengte az Ur dicséretét s vele önnön boldogságát.

Buzgalma a szentségimádásban.

Tudjuk, mennyit áldozott a szegény templomok ékítésére. Ezzel szemben azonban hangsúlyoznunk kell, hogy Jézus iránt való szeretete, mely jól rendezett vala, mindenkor az imádást tartotta előbbvalónak; a templomok segélyezése csak alárendelt másodrangú föladat volt előtte. Ne csodáljuk azért, hogy magasrangja, előrehaladott kora, sőt beteges gyöngékedése sem volt képes megakadályozni őt abban, hogy az Oltár-egyesület minden áhítat gyakorlatában részt vegyen. Ott volt ő, a ki első az egyesületben, időre is az elsők közt, de nem mint első a tisztelet elfoglalásában, hanem a nép közé vonulva. Példája lelkesítette a társulati tagokat, nekik kitartásával kitartást adott, áhítatával ájtatosságra buzdított, lelkiismeretes pontossága szorgalmas kötelemteljesítésre intett, mint elnöknő valóban előljárt, nem a fegyelmezés szigorával kormányozva, hanem a fényes példa vonzóan kecsegtető eszményiségével, a szótlantul, de harsányhangon ható példa tanításával.

Nem volt oly korai óra, mely neki korán lett volna, ha a templomba menetről volt szó; sem az órák tartama nem vala hosszú, ha ott időzhetett az Ur szentségi arcza és színe előtt.

Megható szavakban emlékezett meg ezen erényéről a fölötte tartott emlékbeszédben Székesfejérvár nagytudományu püspöke dr. Steiner Fülöp:

«Az Oltáregyesület közös ájtosságain a kora órákban is ott volt; ott térdepelt, mint egykoron a legelőkelőbb római családok, a Scipiók, Marcellusok, Flaviusok sarjai a katakombákban a szegények és szolgák között, megható áhítatával a nép között s imádta, magához vette Jézusát az Oltáriszentségben, hirdetvén példájával, hogy a kit imád, a kit magához vesz, az a közös Ur, a közös király, a ki mérhetetlen szeretettel nyújtja jelenlétét gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának egyaránt; és nyújtja egyaránt gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának táplálékul önmagát; szegényért, gazdagért, főurért, szolgálért egyaránt áldozza föl magát oltárainkon; de közös a hódolat és imádás, a viszonzszeretet kötelme is Jézus iránt gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának egyaránt. E ragyogó példa hány szívet vezérelt Jézus oltárához.»

Az imaórát pontosan betartotta. S ezen köteleességét oly szentnek és nagynak, fontos és elmellőzhetetlennek tekintette, hogy semmi akadály nem merülhetett föl, mely őt ettől elvonni, vagy ebben késleltetni képes

lesz vala. Ha betegség ágyhoz szegezte, ha tagjaiban tombolt a fájdalom, ha szellemi erejét a gyötrődés elcsigázta, ez nem lehetett ok arra, hogy ő Jézusával az érte annyit szenvedettel imádó egyetértésben ne töltse együtt idejét; sőt annál inkább kereste az imádás lelkiáldozatát, minél hevesebben tette testét a fájdalom égőáldozattá. Ha pedig utazott, az út java részét azzal töltötte el, hogy lelkében a szentséghez szent Lakója elé borult s ott a szent igazságok mélyébe bocsájtá gondolatait s azokból az erényes indulatok legragyogóbb gyöngyeit merítette a gyakorlati élet fölszínére.

Ájtatos szíve érzékeny voltát minden iránt, a mi szentségi, semmi sem jelzi annyira, mint öröme a fölött, hogy az Oltáriszentséggel egy tető alatt lakott s hogy a mint lelke annyira megszokta a gyakori és gyors átkelést az Ur környezetének paradicsomi otthonába, úgy testileg is gyorsan és szaporán mehessen a Szentség látogatására. Nem is tudta eltitkolni ezek fölött táplált örömét, midőn oly gyakran hangoztatta, mit szeret ő oly nagyon abban, hogy Dénesfán lakhatik; mert ott az ő lakása a templommal összefüggött s bármely pillanatban oda térdelhetett az Oltáriszentség elé; az ajtó soha sem zárta őt el Jézusa elől, az ut éjjel-nappal tárva és szabad volt hozzája.

Ilyenek a szentek örömei.

De minők szenvedései? Nagyok és mélyek, különösen azok, mik nem a testet támadják, hanem a lélekre

nehezednek. Van-e a világon valaki, a kinek lelkét megkimélte volna ez a titkos vivódás? Többet mondok; van-e nő, a kinek nem kétszeres mértékkel, anya, kinek ne még ennél is bővebben ki ne jutna a lelki szenvedések minden árnyalatából? S ha a lélek finomsága annak egyszersmind érzékenysége is, mit tartunk a valóságos anyák kínjairól? Mit, a mi jó elnöknők szenvedéseiről? Oh be nagyok voltak azok! Megadással viselte.

Oda vitte magával, midőn Szent-ség-látogatásra ment az Ur elé, letette szent lábaihoz; szive megkönnyebült... midőn fölkel, ismét fölvette azt, vitte tovább, de érezte, hogy már erősebben bírja. Ott térdelt Ura előtt, a ki a szenvedés Istene; s lelke, mint szomorufűz hajlik a sirkeresztre, önmegtagadóan hajlott alá az Ur színe előtt saját szenvedéseinek keresztjére. A midőn szent imáadásban magát az Ur Jézushoz oly közel tudta, ennek szívdöbbenésén érezte meg önnön szive, hogy szeretett Ura mégis kimondhatatlan többet szenvedett.

A szentmise.

Az eddig említettek fölött még inkább ragyogtatja előttünk lelkét az a buzgalom, a melyet a szentmise iránt tanusított. Tudta, látszott rajta, mennyire méltatta azt, *mi a szentmise.*

Nincs okunk kételkedni a fölött, hogy a vallási tanítás útján nyert ismereteit kikerekítette és sokoldalukká tette az a tapasztalat, hogy a

gyakori szentmise-hallgatás minő megfoghatatlan mód gazdaggá teszi lelkünket az erényekben, minő jártassá az isteni tudásban, minő szilárdná a reményben, hogy égbe jut; de még a szentmise-hallgatást ő is olyannak ismerte, hogy minél többször tesszük, annál világosabban megértjük. Mert oh a szentmisében az isteni Mester van jelen, a ki mesterileg tud tanítani.

A szentmisét, történt volna vele bármi, el nem mulasztotta egyetlen egy napon se. Sőt a mennyire tehetett, azon volt, hogy naponként több misén is jelen legyen. Az út messzesége és veszedelme, a zord tél fagyja, viharja, a templom dermedt téli hidegje, a túltömött templom tikasztó melege, a lég, a környezet mind nem jött lelke előtt figyelembe, mert mikép vegyen ilyesmit számba az a lélek, ki ismeri Krisztusnak a szentmisében kifejezett önfeláldozó szeretetét. A Kálvária útja nem a kényelem országútja s a ki oda a szentmisére megy mit akar kényelmet?

Midőn szentmise-hallgatásra került ügyeinek sora, letett minden látszatóról is a kényelemnek. Előrehaladott korában szerető övéitől gyakran hallotta a könyörgés szavát, hogy kimélje magát. S a különben oly szives lélek hajlithatlan maradt, mert a szentmiseáldozat részünkről is áldozatot kíván.

Csak midőn elhagyta teljesen festi ereje, midőn a betegség megvetette a kínoknak ágyát, akkor a lehetetlenség kényszerítette, hogy szobájában

oltárt készíttessen s a szentmisét ott hallgassa. De a mint a fejedelmi épület minden részében nagy méretű: úgy az igazán nagy lélek minden vonásában ragyog a lelki nagyság.

Nézzük benne is mikép nyilvánul meg ez? A mint az Úr szolgája az oltárhoz lép, az ő szívében megmozdul a nagy szeretet, a súlyos beteg fölemeli fejét a párnákról, a hősi szeretet föl villanyozza lelkét, a roskatag testbe visszaszáll az erő, megfeszülnek karjának izmai, föl emelkedik, kikél ágyából, odavonja magát az oltár elé, térdre borul és súlyos betegen is ott hallgatja végig a szentmisét. Oh nézzük e sokszor megújuló képet, mit az Oltáriszentség lángoló szeretete naponként megismétel; nézzük meghatottan a szeretet átszellemült alakját, nézzük őt, ki olyan, mint egy megtestesült imádság.

Nézzük gyönyörrel s szégyenüljünk meg önmagunk lanyhasága fölött. Midőn az ő buzgalma ily nagy volt, fájt neki mások rideg hanyagsága. Egyet érzett Jézus szívével, s e szent-séges szív érzelmeit, oh mi gyakran fejezte ki panaszos szava. Minduntalan följajdult az emberek s kivált az ugynevezett katolikusok lanyhasága fölött.

Fájdalommal említette:

«Oh csak jobban ismernék az emberek az Oltáriszentséget!»

Tépte lelkét a kín a fölött, hogy sokan oly könnyen elmulasztják a szentmisét.

Nem tudta megérteni, nem meg-

magyarázni azt a könnyelműséget, hogy sokaknak van idejük és alkalmuk a szentmise hallgatására s a helyett, hogy sietnének ezt lelkük javára fölhasználni, dib-dáb dolgokat, időtvesztegető haszontalanságokat előbbre valóknak tartanak, mint a nagy Isten nagy szolgálatát. Sport és mulatságokat nem tartanak ártalmasoknak, holott hányan esnek áldozataivá: de a templomban, ugymond, egy félórát töltve szentmisét hallgatni, az az ő szemökben veszedelmes. Mint üldözték e keserű tapasztalatok istenes buzgalommal eltelt lelkét; mint keringtek e gyászoló gondolatok elméje körében, mennyi keserűséget elegyített ez a tudat érzelmeibe, azok értik legjobban, kiket szintén megszállt a Jézus szeretetéért vele bánatában osztozkodó részvét.

A szentáldozásnál.

Igen gyakran járult a szentáldozáshoz, még betegségében is: mindenkor félelemmel eltelt tisztelettel, a leggondosabb előkészülettel, a legbensőbb imádás és hálaadással. Hitét akarjuk látni? nézzük megfeszült figyelmét; indulatait kívánjuk ismerni? im arca vallja, hogy gyermeki megilletődés vett erőt rajta, alázatát keressük? a közös áldozásoknál nem elsőnek lép a szent asztalhoz, egyszerűen és észrevétlenül elegyedik az áldozók seregébe. Látni őt ez áldozásnál, lehetetlen volt nem a legnagyobb áhítatra gerjedni. Vallásos buzgalma ebben érte el tetőpontját. Csöndben merült el Istene birtoklásába s úgy látszott, mintha lelke

nem volna a földön s nem volna magánál: az égben időzött Istenénél. Szigorúsága elzárta a külvilágtól érzékeit s ki mindig fegyelmezetten tartotta magát, a szentáldozásban teljes összeszedettség és magabizálással adta át személyét az édes Jézus birtokába.

A szent körmenetben.

Az isteni Üdvözítő földi diadalmeneteiben, az Urnapi körmeneten s minden más alkalmún, melyet az Oltáriszentséggel tartottak, oly buzgalommal vett részt, a minő a Szenttség iránt viselkedő mély hitéből és tökéletes odaadásából kitellett. Ha nem volt módjában az Úr környezetéhez ama szent nők társaságába tartozhatni, kik a Megváltót földi útjában kísérték, nem rajta mult; kísérni, követni az Üdvözítőt az ő szentségi körutjában, növelni annak pompáját, általánosabbá tenni az örömet, csöndes buzgalom áhítatába vonni a jelenlevőket, ezt lelkesült hévvel tette s azért kimondhatatlan nagy volt megjelenésének hatása. Ott haladt a hívők seregének tömegében, mint a ki Istenét kíséri; mint bárány, ki jó Pásztorát követi; követi nemcsak most, hanem úgy érzi, hogy kész vele és utána a halálba is menni. Az égő gyertyának, mit kezében tartott, fényesen lobogó lángja csak gyöngye képe volt hitének és szeretetének, mely ilyenkor benne hatalmas lobbot vetett.

A lelkigyakorlatokban.

A lelki gyakorlatok napjai, miket az Oltáregyesület tartott, az ő ünne-

napjai voltak. Épületes buzgalommal és lelkiismeretességgel vett bennök részt.

Intézkedéseiben, miket a látogatottság érdekében s a megjelentek zavartalan megvonultsága tekintetében tett, meglátszott, mit tart ő a lelkigyakorlatok felől. Ha minden áhítatgyakorlat új tápláló anyagot adott annak a szent hévnek és tűznek, mely lelkében égett: úgy a lelkigyakorlatok legbővebb s legnagyobb mértékben tették azt.

Tudta jól, hogy mennyire szükségesek az Oltáregyesület tagjainak a lelkigyakorlatok, melyekben a lélek a földies csüggéstől megszabadul, salakját leveti, hitbeli látásában megtisztul, elveiben szilárdabb, életében rendezettebbé lesz, szeretete tökéletesebbül, érdemszerző képessége növekszik, egyszóval az Úr Jézus kedves lelkéhez, barátságos szívéhez formálódik.

Boldog emlékü elnöknők lelki élete mindnyájunkra nézve kedves és üdvös tanulság, gyújtó példája megragad minket s az ily kitartó, haláláig egyre növekvő s mindig tökéletesedésben tartó áhítata nekünk is kívánatossá teszi azt az erényes ihletet, hogy magunkat teljesen Istennek szenteljük, egész egyéniségünket neki adjuk, magunkat semmibe se vegyük, semminek se tekintsük, egyedül őt, az édes Jézust mindennek. Hogy így mindegyikünk elmondhassa magáról:

«Én Istennek élek.»

Alapító-előknőnk és az Örökimádás temploma.

Dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök emlékbeszédében, melyet kegyelmes asszonyunk fölött tartott, e tárgyról így szól:

«Bármennyi örömmel és hálával szemlélte az egyesület buzgó működését s terjedését, áhítatos szive még többre vágyódott a tabernákulumban lakó édes Üdvözítőnek dicsőségére.»

«1856-ban egy szerény szerzetes jelent meg Párisban, egy nagy, egy kiválóan szent eszmével szivében. Nem hozott magával nagy nevet, de egy érzelmet, a mely Isten szeme előtt nagygyá tevő őt; lángoló szeretetet az Istenember iránt az Oltáriszentségben. E lángoló szeretet ébreszté benne a fönséges eszmét s a forró vágyat, bár létesülne szerzet, a melynek főfeladata lenne örökön folyton Jézus előtt az Oltáriszentségben, imádni őt folyton, minden megszakítás nélkül, mondjuk a szó tágabb értelmében, végezni *örök* imádást a szentséges titok előtt; s nem nyugodott, míg e forró vágya teljesült.»

«Az Oltáriszentség e nagy tisztelőjének, Eymard atyának, e forró vágya volt áldott emlékü előknőnknek is égő vágya: a fővárosban Jézusnak

hajlékot emelni örök imádásra, s hűséges őreinek, az örökimádást teljesítő zárdanőknek szent magányt szerezni Jézus hajléka mellé. Éveken át lángoló buzgalommal törekedett e magasztos cél elérésére; folyton érintkezett Jézusnak ily hűséges leányai-val. S ime, egy áhítatos lélek, a ki hasonló lángoló szeretettel a legfölségesebb Oltáriszentség iránt, osztá az áldott emlékü előknőnek e forró vágyát, még mélységes keresztény fájdalommal szivében áldott emlékü Erzsébet királynénk oly gyászos elhalálózása fölött, szive áhítatában s alázatosságában, hűséges keresztény kegyeletében a jóságos királyné iránt, a szent és üdvösséges gondolatot tárja lángbuzgalmu előknőnk ugyanazon keresztény fájdalomtól és kegyeletlőtől áthatott szive elé: helyezzük a forron szeretett királyné lelkét és emlékét az Oltáriszentségben mérhetlen szeretetével jelenlevő Jézusnak oltalma alá, az örökimádás templomában; az áhítatos szivek ezrei és ezrei, a kik ide fognak sietni Jézusukat imádni, rebegjenek imát szentséges Szive előtt a jóságos királyné örök üdvéért is.»

«Áhítatos lelkének egész hevével karolta föl előknőnk a mélységes keresztény kegyelet e szent és üdvösséges gondolatát; egyik gyermeke karjára támaszkodva, az erejében megtört agg főúrnő megjelenik a királyi trón előtt s kiesdi szent és kegyeletes művére a fejedelmi pártfogást, áhítatos szive körébe gyűjt rokonérmű lelküket s megindítja a katolikus szivek nagy és szent

mozgalmát, a szent magasztos és kegyeletes cél elérésére.»

«Lelke egész szent hevével csüggött e művön, lángoló buzgalommal fáradozott annak létesítésén, míg áldott szive dobogni megszűnt.»

«E mű volt elnöki tisztjében Jézusért élő lelkének utolsó nagy föllángolása, e szent és magasztos, századokra szóló művel fejezté be Jézus imádó seregének, a budapesti központi Oltáregyesületnek érdemekben gazdag elnöknője szent és magasztos királyi szolgálatát, a királyok Királya előtt a legfőlségesebb Oltáriszentségben; drága örökségül hagyván e szent és magasztos egylet tagjainak *példájának utánzását.*»

Ezen törekvése, hogy a magyarországi Oltáregyesületek középpontja Örökimádás templomával és zárdájával függjön össze, a legfőnségesebb Szentség érdekében hozott áldozatainak és tevékenységének nemcsak betetőzése, hanem a megindult áhítatbuzgalomnak biztosítása, főnnállásának legszilárdabb alapja is leszen. Mert az Oltáregyesületnek legtermészetesebb középpontja, agya és szive csak az Örökimádás temploma és zárdája lehet. Itt gyakorlatban szerzetesi szabályok szentesítése alatt folyik a folytonos imádás és ezzel a templom szellemi képviselője, összefoglalása mindazon törekvéseknek, mik az Oltáriszentség dicsőítése és megkérlelésére irányulnak. Innen áradnak szerte, mint forrásból a szentségi gondolatok, innen születnek az alkalmas tervek, innen folyhat a legszakavatottabb irányítás és kormány-

zás. Innen a szakadatlan imádás hevével mindig üde és életerős meleg buzgalom árad az egyes egyesületekbe. Ide jöhetnek az egész országból gyakorlatilag tanulni mindazt, mi a szentségimádás köréhez tartozik. Ide ha jönnek, egyesülnek is azok; kik eddig talán kelleténél jobban s nem is a cél előnyére elszigetelték magukat. Az intézet egyszersmind leghivatottabb az egyöntetű tevékenységnek minden ágát vezetni, maga köré gyűjteni az imádás, templomi ellátás és segélyezés, a munkakiosztás, a ruhák készítésének, a Szentség körébe vágó hitbuzgalmi irodalom, a könyvek és lapok szerkesztésének és kiadásának ügyeit. Szóval, nem habozunk kijelenteni, az Örökimádás temploma és zárdája a Szentségi társulatok szakszerű, biztosított vezetésére elengedhetetlen tényező és középpont; minden egyéb nem teljesen kielégítő, s a jövőre nézve minden tekintetben megnyugtató.

Igy érezte ezt az elhunyt alapítónő s azért szívszorongva siettette a zárdának és templomnak minél előbb való megépültét. *Ezt a munkát hagyta reánk, mint örökséget, mint lelki végrendeletét, melyet az Úr Jézustól mint rendeletet vett át s melyet nekünk, kik iránta hálával, Jézusunk iránt szeretettel tarlozunk, mielőbb meg is kell valósítanunk.* Az ő szelleme és imája velünk, hogy az Oltáriszentség társulatának műve hazánkban bevégezett és teljes legyen.

Oh hányszor szólott ő erről, mily forrón kívánta, mennyit törte magát

miatta; tervet is készített. Éveken át sürgette. Nyughatatlanul, szinte türelmetlenül sietette, csak hogy meglegyen; a fávolabbi eszközöket áldozatok árán biztosította.

Alapító-elnöknők tevékenysége.

Kincs az élet, mert módot ad a tevékenységre. A halál ad nyugalmat. «Munkálkodjatok, míg világosságtok vagyon, jön az éjszaka, midőn senki sem munkálkodhat», e szavakat mondta az Ur az apostoloknak, ezeket hangoztatja felénk a szentségházból is minduntalan, ha előtte térdelünk. Az élet világa munkálkodásra való. Tenni, sokat, minél többet tenni, mindig munkában lenni s az életet valóban életté, a mi a tevékenység, tenni, ez tulajdonságuk azoknak, kik az Oltáriszentséggel meghitt viszonyban élnek. Jézus a szőlőtő; a ki benne marad, ő állítja és igéri, sok gyümölcsöt terem. Kinek elméje Jézus hitében pihen, annak akarata az ő szeretetében fárad. Boldog az ember, ki Istenért tehet valamit. «Istenért»; ugy-e, mi édesség van e tudatban, mi erő az elhatározásban, mi lelkesedés a fáradozásban, mi kitar-

tás az erőfeszítésben, mi öröm a sikerben, ha a szív átérzi azt, hogy «Istenért teszem». Mindez fokozódik ebben: «Jézusért», mert ez közelebb hozza hozzánk az Istent jóságával s szeretetreméltósága benne érzékelhetőbb nekünk embereknek; s még jobban emelkedik, ha az Oltáriszentségben jelenlevő Jézusra gondolunk. «Erte!» Ez boldoggá tesz a tevékenységben. Azért a Szentség szeretetében élő lélek nem ismeri az unalmat; hanem becsüli az időt.

Boldogult elnöknők tevékenységét visszatükrözteti az is, hogy imádási órájátéjjel tizenegyedtől tizenkettőig tartotta; szent leleményességgel rendezte így, hogy a napnak munkára alkalmas idejét egy perczezel se rövidítse. Tevékenysége bámulatba ejt. Oh mi nagy lehetett szeretete Jézus iránt, hogy oly megfeszült erejű tevékenységet birt meg élete! Ha egyebet nem tesz, mint, hogy megalapítja az Oltáregyesületet, ezzel egymagával is megérdemli csodálkozó hálánkat: de az ő tevékenysége nemcsak alapította; terjesztette is azt, föntartotta, elevenen éltette, s tökéletes virágzásra, bőséges gyümölcsözésre juttatta.

Az Oltáregyesületet alapítja.

Az Oltáregyesület mintegy első, próbaévet Lovas-Berényben töltötte. Elnöknők ott alapította azt, szerényen kezdve. De már 1859-ben Pestre szállott át; fölvette a központi jellegét s áldásos munkakörét az egész országra kiterjesztette. Mennyi fáradságot foglal azonban magába ez az

egynehány adat; mennyi gond, terv, rábeszélés, hány út, látogatás, kérelem; mennyi levélírás, tanakodás; hányszor ismétlődő kísérlet; mily sok csalódás keserősége; mennyi kitartás a közöny és tudatlanság meggyőzésében; hány megalázódás és kellemetlenség: mindezt csak a jó Isten tartotta számon, a ki egymaga tudja és az alapítónő, ki mindezt érezte.

Az Oltáregyesület első évéről szóló törzskönyve mutatja, mint vezette a szentséges Üdvözítő őt ezen tevékenységében azon hatalmas támaszhoz, melyet az ügy az Angolkisasszonyok budapesti intézetében nyert. Az első lapokon bejegyzett nevek föltüntetik, mintterjedtek országszerte a szálak, melyek a személyes ismeretség és összeköttetés nyomán az egyesület tagjai sorába fűzték ezen nagy tevékenység kifejtésével a legnemesebb lelkeket.

A szervezés munkájával járó fáradtságról szólnak amaz iratok s a vezetett könyvek nagy halmaza, mik az Oltáregyesület irattárában található. A sokoldaluan fontolgató tanakodások, az éleslátású vállalkozások, az ügyek energikus és önfeláldozó vezetése hihetetlen gyorsasággal terjesztette az egyesületet s tagjainak nemcsak száma, hanem buzgalma és áldozatkészsége is egyre gyarapodott azon vezérlet és kormányzás alatt, mely az ifju egyesületre a saját erőneinek jegyét és képét véste. Az elnöknő fiatal hévvel, fölviányozott elevenséggel, az elért siker örömeitől mindjobban feltüzelve, mint az

egyesület lelke, tett, fáradott és buzditott.

A külföldnek testvéri jellegű mozgalmait a legnagyobb érdeklődéssel kísérte. Lelkesülten szólott az ott elért sikerekről. Példakép állította elő a társalgásban. Eseményeit számon tartva, azokat az egyesületiek körében közölte. Érdeklődést keltett mindenkiiben ez elbeszélésekkel. Lelke megérezett minden társadalmi hullámvérést, bármily messziről jött legyen az, a mi az Oltáriszentséget illette. A mi intézmény a külföldön keletkezett, sóvár vágyat keltett benne, vajha hazánk is örvendhetne ilyesminek.

A kiállításokat rendezti.

Az egyesület beléletének körében legcsodásabb volt azon önfeláldozó tevékenysége, melyet az egyesület ajándékozta templomi felszerelések *kiállítása* körül kifejtett. Ő volt ennek is igazán a lelke. Nemcsak a tárgyak beszerzése azok céljából való levelezések vallották kezei fáradhatatlanságát, nemcsak a tárgyak elhelyezése, berendezése, a termék diszitése, az izlés, összhang és a szentet megillető méltóság bizonyította lankadhatatlan, mindenre kiterjedő figyelmét: a technikai elrendezésben is ő maga járt el, ő rendelt iparosokat, asztalost és kárpitost és minden egyebet, a kik az ő személyes szorgos felügyelete alatt és utasításai szerint dolgoztak. Ha egyébre is hosszú időket és gyakran töltött az egyesületi helyiségben, ilyenkor egész idejét odaáldozta. A kiállítás körül végzett teendők ki nem fárasztották: sőt hi-

hetetlen nagy boldogságot szereztek neki. Gyönyörrel telt el azon szemlélő tudatban, hogy mindezt a szeretet szerető Istenének teszi.

Gondoskodik az egyházi szerelvényekről.

A kiállítás körül kifejtett buzgalom csak koronája volt az egész év hihetetlen fáradságu tevékenységének. A készülő szerelvények beszerzését ő eszközölte. Oh csodás önfeláldozás! Beszerezte a szövet- és paszomántmintákat, levelezésben állott a gyárakkal, a külföld legnevezetesebb egyházi szövetgyárait személyesen fölkereste, tárgyalt a gyárosokkal és megbizottaikkal, hogy egyrészt a legjobb anyagot, másrészt a legolcsóbban vásárolhassa. Selyemszövet, kereszt, betétek, vászon, csipke, mind értékes és tartós, az ő gondos rendelése szerint került az egyesület birtokába. Midőn ez megvolt, lakásán megindult az anyag felosztása, szabása s a munka kiosztása. Ha meggondoljuk, hogy évenként 1200—1500 egyházi ruhadarab jutott ajándékozásra, bámulatba ejt az a tudat, hogy minden darab a jó kegyelmes asszony fáradhatatlan kezein ment át. A mit fáradozva az öltönyök és ruhákkal tett, ugyanazt a figyelmet fordította az egyéb felszerelésekre. Ércművesek, asztalosok, könyvkereskedők és könyvkötőkkel mind ő maga levelezett s tette meg náluk a rendeléseket.

A templomi virágdisz.

Buzgó fáradhatatlansága más teret is talált. S ez az oltárok, templomok

virágos diszitése volt a szentség-imádás és az urnapi ünnepek, valamint egyéb szentségi körmenetek alkalmaira. Sok utánjárás, kérés és buzditással járt el ez ügyben; mert nagyon jól tudta, hogy mindazokra, kiket ezen diszítésnek megnyer, az édes Jézus bőséges áldását vonja le, mert Isten semmi jót sem hagy jutalmazatlanul. Fölösleges megemlíteni, hogy ő maga ebben is a legfényesebb példával szolgált, virágok, délszaki növények, zöld lomboszatok egész halmaza vándorolt ilyenkor az ő intézkedése folytán a templomba.

Egyesületi zászló.

Tevékenységének nem csekély jelentőségű eredménye volt az egyesület zászlaja. Gondja volt reá, hogy az is megfelelő legyen az Oltáregyesület szent céljának s ünnepélyes kifejezője az Oltáriszentség iránt viseltető érzelmeknek. A mit az áldozatkészség anyagi eszközül egybehordott, azt ő a töle telhető teljes odaadással úgy értékesítette, hogy terv és kivitel egy remek műdarabot alkosson. Utánjárásával festőművészt keresett és nyert meg, a ki az eszmét méltón fejezze ki; szorgoskodása ügyes kezeket szemelt ki, melyek a kidolgozást hűen idomítsák a művész terveire. Így sikerült neki hosszú fáradozás és szorgoskodással elérni azt, hogy a zászló a tagok öröme és az egyesület minden időre szolgáló disze lett.

Keveset mondhatunk, azt is csak néhány szemelvényben mutathatjuk be abból a tevékeny életből, mely

negyvennégy éven át szorgoskodott az Urért, mert győnge az emberi tudás mindazt összegezni és följegyezni, a mit ő fáradozott. A mit mi elmondunk, az csak kivonatos vázlat. Az élet fáradalmai és tevékenységének érdemei az örök élet könyvében mind hűen vannak beíratva s ünnepeles alakban lesznek kihirdetve az egész világ előtt a fáradhatlan hős léleknek dicsőségére és a mi örömeinkre, kik őt csodálhatjuk ugyan, de tevékenységét leírni képtelen vagyunk, még kevésbé követni.

Alapító-elnöknők jótékonyága.

Midőn jótékonyágáról megemlékezünk, tárgyunknál fogva csupán azon áldozatkészségére irányítjuk figyelmünket, melylyel a szentségi ügyeket támogatta. Adományainak osztogatását elsőben is a titoktartás jellemezte. Vannak lelkek, a kiknek nagyon fáj, ha dicsérik őket, épen ellentétesen a világ gyermekeinek tulajdonságaival, kik kapva-kapnak a dicséret csillogó szavaiban lerótt elismerésen s kiknek az esik zokon, hogy másokat s nem őket éri a dicséret. A jó lélek legtöbbje úgy van

az isteni kegyelem által előkészítve, hogy nemcsak a dicsérettől irtózik, de még a hála és köszönet nyilatkozatai elől is kitér. Ilyen volt ő is és mert mindent Istenért tett, mindig titokban tette a jót. Mondhatjuk, hogy nagyon ügyes volt abban, mint kell saját jócselekedetét a titok leple alá rejteni s a jó Isten is kedvezett ezen igyekezetének, mert nagyon kedveli ez eljárást. Jótéteményeinek nagyságát csak sejteni lehet; de ha hozzávető számítást is teszünk, nagy az a végösszeg, a melyet eredményül nyerünk. Adományainak sokfélesége leginkább csak halála után tűnt ki. Az egyesületnek sok kiadásai vannak, mikre azelőtt senki sem gondolt. Az áldott lelkű kegyelmes asszony elhunytával tűnt csak föl, hogy a kiadások rovatában mindezen költségek egy fillérrel sem szerepelnek — a jó elnök-asszony évek hosszú során a sajátjából fizette. Tisztelnünk kell ezen óhaját, melylyel adományainak titokban maradását kívánta. Azért csak annyit említünk, hogy kiállításai, házbér, lelki gyakorlati és sok más célokra sokat áldozott. Jellemzésére azonban dicsérőleg kell még kiemelnünk azon okosságot, melylyel a célzott élestekintetű figyelme kiszemelte. Soha fölöslegesre. Mindenkor úgy, a mit a buzgalom sugott és a hideg céltudatosság jóváhagyott. Élte vége felé, de már nagynevű férje halála óta igényeit nagyon alászállította, hogy ezzel is hősi erénygyakorlatot végezhesen az Oltáriszentség javára. Ha szentségi cél lebegett szemei előtt, semmit sem

tekintett, csak a czélt, a melyért áldoz. Talentumait a legjobb kezekbe tette le kölcsön; a jó Jézus mindazt nagy-szeretettel gyűjtötte egybe s száz-szorosan megtoldotta s jól eltette, megóvta a számadás napjára, hogy hűséges lelkét meglepje vele az első égi találkozóznál, s még az örök élettel betetőzze.

Kövessük őt e jótékonyságban. Ha pénzünket szórakozásra és fölös táplálkozásra adjuk ki, az a pénz soha vissza nem tér, — örökre elveszett; a mit szentségi czélokra áldozunk, az jó helyen van, sokat jövedelmez, soha el nem vész, örökéletet szerez. Gazdagoknál pedig ez az égbe jutás egyetlen, legkönnyebb és legbiztosabb eszköze.

Alapító-elnöknök védőszentje szent Alajos.

Ama jóságos és fenkölt szellem, kinek erényeit szemlélve méltattuk, boldog volt annak nevét viselni, a ki az Oltáriszentség imádásában és a vele való egyesülésben mindenkor legkedvesebb s legeszményibb példányképünk és pártfogónk egyike marad. Ezen hó 21-én ünnepli az

Egyház emléknapját és halálának évfordulóját. Kedvező alkalom ez nekünk, hogy mintegy ezen szent tiszteletében is követhessük boldogult elnöknönket, az ő életéből különösen azon adatokat megszivlelni, melyek alkalmasak arra, hogy bennünk az imádás lelkületét és a szeretet érzékenységét a szentségi Jézus iránt növeljék. Ha a család tagjai megülik a családanya védőszentjének ünnepét s ezzel vallják tiszteletüket nemcsak az anya, de legkivált a szent iránt, kinek égi oltalma és pártfogása számukra a jó anya áldást-osztó erényeit megszerezte: úgy illik nekünk is tisztelettel lenni a jó elnökasszony miatt szent Alajos iránt, kinek égi közbenjárása nem az utolsó tényező azon erényekben, miket elnöknök az Oltáriszentség körül ragyogtatott. — Elválasztható-e a név az egyéntől? A névben, a szent nevében szentelvek vannak egybefoglalva, elvek, miket a szent jelleme és élete fejeznek ki.

Pazzi-i szent Magdolna egykor Florenzben elragadtatva nézett az égre, vonásain mennyei sugarak játszadoztak s boldog lelkülettel csengtek szavai: «Oh mi nagy szent Alajosnak, szent Ignác rendtagjának dicsősége a mennyekben. Ha Jézusom ki nem nyilatkoztatja, sohase hittem volna. Alajos nagy szent. Bárcsak bejárhatnám az egész világot harsány szóval hangoztatva: Alajos nagy szent. Alajos titkos vértanu. Oh mily hatalmasan szerette Istent; most tökéletes szeretettel élvezi őt egekben!» Nagy szent és titkos vértanu; miben szen-

vedett és mi ölte meg őt? szenvedett és belehalt Jézus szeretetébe, ennek lángjában égett el és hamvadott porrá. Nem sejtjük-e, hol gyuladt benne ez a halálos szeretet, mely neki jobb, örök életet szerzett? Hol találkozott, hol társalgott a Szeretettel?

Ott az Oltáriszentség előtt, ott olvadtak egybe a lelkek; a szentáldozásban, ott egyesültek a szívek, hogy Alajos a szeretet vértanúja lett.

Szent Alajos védőszentje az Oltáriszentségimádási zsöngéjének, a szórákozás nélkül való imádságnak. Főnséges ima, mely soha sem lohasztja szárnyát, mely nem ütődik rögbe, mely nem küzköd, hanem elragadtatva könnyedén lebeg? Hogyan is kezdte, mikor kezdte ezt az imát? Mihelyt gagyogni tudott. Piczinyke gyermekre mutat képzeletünk, járni tudna ugyan, de ha siet, inkább gördül, kedves eleven lihegő-pihegő kis gyermek; kacsói enyhébbek, mint a szellő érintése, szemei mosolygóbbak, mint az aranyfoglalatból sugárzó gyöngyszemek, arcza pirja mintha az angyalok csókja volna; tünékeny, mint a nap, ha a felhők s a tavaszi szellő ingerkednek vele; keresik, hol van? eltűnt, elrejtőzött... végül nagy keresés után meglelik a kis Alajost a piczinyke zugban, hova elbujt, hogy zavartalanul imádkozhassék. — Ilyen volt a kezdet.

Halálos ágyán pihen, a mennyire pihenni engedi őt a szeretet. Szívén egy kis feszület nyugszik s a Megfeszített alakja a szív minden dobba-

nását megérzi, minden szívverés megemeli kissé.

Szunnyadni már rég nem képes, fél tőle az álom, mert a buzgó imától talán elvesztené maga is nyugalalmát. Ajkai rebegnek, mint mikor a suttogó szellő az erdő sűrűjéből a lenyugvó nap után száll; imáját oh hány napja már, hogy meg nem szakítja; nem tud meglenni nélküle; lelke nyughatatlan; az Isten szeretete mint a tüzes nap heve a harmat páráját, szivja fölfelé, míg végül a lélek kiimádkozza magát a test börtönéből s azt ott hagyja, mint egy nyitva maradt imádságos könyvet, hogy mások térdeljenek eléje s ártatlan tiszta elváltozottságából tanuljanak meg imádkozni. Ilyen volt a vég.

S a kettő között az egész élet ugyanilyen, hogy nem lehet megtalálni, hol végződik a kezdet s hol kezdődik a vég. Egy hosszú, hosszú ájtatos imádság s az egész élet az imádságnak egyetlen egy meg nem szakított nagy lélekzetvétele.

S ezen nagy ájtatosság középpontja a legméltóságosabb Oltáriszentség volt.

Naponta négyszer látogatta meg Jézusunkat a legnagyobb szeretet titkaiban, a szentségben; úgy térdelt mindig előtte, mint a ki nem tud és nem érez semmit a körülötte levők-ből, szemé, szíve, ajka, egész teste, lelke az Ur Jézusé; azért teste merev és mozdulatlaná lett, mint a márványszobor, lelke az istenséghez hajlékony és simulékony, mint a minő a gyermek az anyai karok közt; olvatag és boldogságában olvadozó,

mint a viasz a tűz közelében. Mielőtt a tanterembe megy, előbb az Oltáriszentséghez vezeti őt utja; s mielőtt hazatérne, ismét egy látogatás és önfeledt időzés az Ur Jézus lábainál. Mig másoknak a játék szerez szórakozást, neki a szentséglátogatásban telt üdülése.

Tizenkét éves korában volt első áldozása. Itt is az isteni gondviselés kiváló szeretettel szorgoskodott róla. Szent nyújtja a szentnek először a Szentséget. Isten, mint egykor szent Ágostont és szent Ambrust vezette boldog találkozásra: úgy küldi most borromaei szent Károlyt szent Alajoshoz.

A szent bibornok Kastiglione záróját jön meglátogatni. Szent Alajos isteniek iránt érzékeny lelke kiolvasta belőle fonséges erényeit s ki-mondhatóan vonzalmat és megható tiszteletet érezett iránta. A főpap pedig szívörömet társalkodott az angyali ifjuval s midőn megtudta, hogy még nem járult a szentáldozáshoz, ő maga készítette őt elő. Ki ne tudná elképzelni, mennyi boldogságot nyújtott mindkettejüknek e szent foglalkozás? a főpap lebocsájtkozik a szent tudományok ormairól, hogy meleg szavakkal mondja el az ártatlan ifjunak, milyen az isteni szeretet verőfényes tüze akkor, a midőn a lélek és test szeretettel önmagába fölcsókolja az édes Jézus isteni testét, lelkét; s a szent ifju a korához való egyszerű, tiszta, hamisítatlan csüggő szeretettel itta lelkébe a szent szavakat; fonséges és kedves társultak ezen jelene-tekben, miket édesekké tettek azok

az örömkönyvek, mik sem a tanító, sem a tanítvány szemeiből sohasem hiányoztak; szép jelenetek, minőkben az angyalok is ritkán gyönyörködhetnek itt a földön. Az utolsó éjjelt szent Alajos csaknem teljesen imával töltötte. Az isteni szeretet édes láza kigyulasztotta szemeit, arcját, szívét, midőn az oltárhoz térdelt. Mit mondjunk a szentáldozásról jellemzőbbet, mint hogy mind a ketten, az édes Jézus és szent Alajos is egészen boldogok voltak, hogy bírhatták egymást, kik oly forrón szerettek.

E naptól kezdve szent Alajos nagyon gyakran áldozott és pedig fokozottan emelkedő buzgalommal.

Életének lelke volt az Oltáriszentség és lehetetlen szentünket jobban tisztelni és követni, mint az Oltáriszentség imádása és vételével. Azon tiszteletmódok között, melyek a szent emlékét ünneplik, legfontosabb a szent Alajos-ájtatosság, mely csakhamar a szent halála után Rómában keletkezett s mely már az egész világon el van terjedve. Ez abban áll, hogy azon hat év emlékére, melyet szent Alajos Jézus társaságának rendjében töltött, az évnek bármely hat egymást követő vasárnapján, tehát meg nem szakított egymásutánban a következőket végezzük:

1. jó szándékot keltünk, hogy szent Alajost életének erényeiben követni akarjuk, legkivált tisztaságát állapot-szerű tisztaságunk gondozásával;
2. mind a hat vasárnapon a szentgyónás és szentáldozáshoz járulunk;
3. minden vasárnap szent Alajos valamely erényéről megemlékezünk

(isten szerete, tisztasága, alázata, áhitata, önmegtagadása, engedelmesége, hite és szerete az Oltáriszentség iránt, vezeklése, felebaráti szerete, béketűrése, stb.), melynek művelését mi is elhatározzuk;

4. az Egyház szándékára minden vasárnap hat Miatyánkot és Üdvözlégyet imádkozunk.

XII. Kelemen minden vasárnapra teljes bucsut engedett ezen ájtatosság végzőinek.

Ajánljuk szülők és nevelőknek, hogy a gyermekek és ifjak között szent Alajos társulatát terjesszék. Ez szinte természetes előkészület és nevelés arra, hogy ha felnőnek, az Oltáregyesület buzgó tagjaivá legyenek.

Következőkben adjuk tervezetét:

Szent Alajos társulata.

I. A társulat célja:

Szent Alajos követése az áhitatban és az erényekben.

II. A társulat áhitata:

1. az Oltáriszentségre, — 2. Jézus szent Szívére, — 3. a bold. Szűz Máriára, — 4. szent Alajosra irányul.

III. A tagok főbb erényei:

1. a tisztaság, — 2. az alázatosság (szerénység), — 3. az önmérséklet, — 4. a felebaráti szeretet.

IV. A tagok kötelességei:

1. az Ur Jézus, a bold. Szűz Máriának, vagy szent Alajosnak valamely

érmét folytonosan viselni; 2. a bűnre vezető alkalmakat szorgosan kerülni; 3. naponkint a következő fohászokat elimádkozni: a) *Imádtassék és vég nélkül áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség* (100 n. b.); b) *Szelid és alázatos szívű Jézus, tedd, hogy szívem a tiedhez hasonlóvá legyen* (300 n. b.); c) *Szűz Máriának édes Szíve, légy az én menedékem* (300 n. b.); d) *Szent Alajos, az ifjuság pártfogója, könyörögj érettünk!*

V. A tagoknak ajánlatik:

1. az Oltáregyesületbe, vagy Jézus szent Szíve, — vagy a bold. Szűz Mária valamely társulatába való belépés; 2. a karácsonyi és a husvétii időn kívül a gyakrabbi, de legalább szent Alajos napján, vagy az e naphoz legközelebb eső két vasárnap valamelyikén szentgyónás és szent áldozás; 3. az Oltáriszentség buzgó látogatása; 4. a szentmisének, a menyire lehet, hétköznapokon is hallgatása.

VI. a társulat tagjai:

1. katolikus fiu-gyermekek; 2. katolikus ifjak; 3. katolikus férfiak lehetnek, a kik ebbeli szándékukat lelkiatyjoknak bejelentik.

Ima szent Alajoshoz.

«Oh mely szép a tiszta nemzetség fényességben, mert halhatatlan annak emlékezete, mivel mind az Istennél, mind az embereknél ismeretes. Mikor jelen vagy, követik őt; és kívánják, mikor eltávozik és koronázottan örökké diadalmaskodik, a fer-

tőzetlen viadalok jutalmát megnyer-
vén».

Kevéssel tetted őt kisebbé az an-
gyaloknál.

Dicsőséggel és tisztelettel koro-
náztad meg őt.

Könyörögjünk!

Mennyei adományokat kiosztogató
Ur Isten! ki Alajosban, ez angyali
ifjuban, az életnek csodás ártatlan-
ságát hasonló bünbánattal egyesítet-
ted: az ő érdeme és esedezései által
engedd, hogy kik őt az ártatlanság-
ban nem követtük, a bünbánatban
utánozzuk. A mi Urunk Jézus Krisztus
által. Amen.

Az esztergom főegyházmegyei főhatóság
helybenhagyásával. (3524/1894.)

Alapító-elnöknők a szegény templomok érdekében.

Isten, a gazdag, szeretetében sze-
génynyé alázza magát, midőn szüle-
tett; s midőn oltárainkon a kenyér
és bor színe alatt megjelenik, szintén
szegénynek látjuk őt a szentségi
állapotban. Mi a szegénység más,
mint egyszerűség, mely az anyagi
diszt és pompát nélkülözi? mi egyéb
az, mint megfosztott állapot, mely
elkülöníti az anyagiak birtoklásától?
a szegénység szűken körülírt határok
közé szorítja az embert; lehet-e egy-

szerűbb, mint a kenyér és bor igény-
telen alakja, a melyben köztünk van
az Ur? mi anyagit látszik birni az
Ur Jézus az Oltáriszentségben, midőn
épen ő lesz benne birtokká és tulaj-
donná s lehet-e az isteni dicsőséget
és hatalmat szűkebben elrejteni, mint
a hogy a Szentségben rejtőznek.
Szegény az Ur s mégis gazdag. Sze-
gény a testi szemeknek, gazdag a
hivő léleknek. Midőn szeretete el-
szegényíti őt, elvárja, hogy mi hi-
tünkkel fölismerjük méltóságát, gaz-
dagságát. Midőn őt Istennek valljuk
és imádjuk, szeretetünk siet őt min-
den jó adománynyal körülvenni, a
mit szegénységével szembe helyez-
hetünk, vallva: «Ismerünk téged, ki
vagy; te vagy Isten!» Az imádás
mélysége kívánja, hogy Istennek
adjuk azt, a mi becses, a szeretet
enyhesége, hogy azzal vegyük körül,
a mi szép. Ruházzuk őt templomaink-
ban. A jutalomnak, az örökké boldo-
gító ítéletnek indokolása az: jöjjetek,
mert ruhátlan voltam és ruháztatok
engem.

Minden jó lelket, ki szereti és
imádja őt, megfájdít ez a kifejezés:
szegény a templom. Oh mert a sze-
gény templomban kétszeresen sze-
gény az Ur Jézus. És hány elszomo-
ritó jelenséget okol meg ez: szegény
a templom. Az elcsorbult, kopott
rézkelyhek, a rongyos miseruhák, a
szakgatott oltárterítők, az összevissza
repedezett szentségház, a szánalmas
velum és sok egyéb mind ebben
nyer magyarázatot: szegény a tem-
plom. Szegény-e az Ur is, ki a tem-
plomban lakik? Nem az, ha vannak

neki jó lelkei, kik az ő templomainak szegénységét el nem viselhetik, a kiknek szive után megindul pénzök is és lesz, a mi nem volt, a szegény templomnak szép öltözéke, aranyos ezüstkelyhe, tiszta oltára, lesz neki fényes ünnepi ruhája és a szentet megillető disze, a templomlakó Istennek meg nagy öröme és vigasztulása mind e jó fölött. Igazán gazdag az Isten, de nem annyira az arany, ezüst és selyem az ő gazdagsága; gazdag ő a jó, nemes lelkekben, kik minderről gondoskodnak. De bármi gazdag is ő a jó lelkekben, az olyan jóságos, szorgos lélek, a minő a kegyelmes elnöknő volt, a ritkaságok közé tartozik. Mert az ő szorgoskodása alatt, melylyel a szegény templomok gondját viselte, negyvennégy év folyamán sok száz-ezer forintot érő egyházi szereket vittek szerteszét az országba a szegény templomoknak s a szeretett Jézusnak ajándékol. Elnöknők lelke pedig megvigasztult azon szegény templomokat látogató szegény nép buzgalmán, a kiket ez ajándékok gyakrabban templomlátogatásra s buzgóbb imára lelkesítettek.

Oh csak ne volna sehol disztelen és éktelen az Üdvözítő oltára és föl-szerelése. Ez volt tevékenységében az a legmélyebb vágy, melyből aztán a kiapadhatatlan munkásság fakadt. Azért, hogy a szegény templomoknak minél több jusson, résen volt, hogy fölösleges adományozással semmit el ne vonjon tőlük. Olyan kérelmet, mely nem az igazán szegény könyörgése volt, az Urért

lelkesező szive meg nem hallgathatott. Soha sem akarhatta, hogy az Oltáregyesület a tehetős templomoknak legyen gyámja, azért, midőn ilyenek kopogtattak, ezek érdekében az illetékes helyen ő lépett föl közbenjárónak. Szorgoskodása a szegény templomok érdekében. magasztos és méltóságos ítéletét soha meg nem vesztegethette. Azért, a mily szivesen vette az ajándékokat szegény templomok számára, a mily hévvel buzditott sokakat, hogy ajándékokkal segítsenek: ép oly határozottan irtó-zott valamit átvenni, a mi a szent hely méltóságának teljesen meg nem felelt, mert: «ha szegény is — ugyanond — a templom, ott is az Ur Isten lakik».

Valóban méltán háborodott föl gondolkozása, ha az emberek félszegségén akadt meg szeme. Mert oh mint irtózik a társadalom s mint elítéli azt, a ki rongyosan vagy csak egy kissé feslett ruhával mer megjelenni az utcán, oh mennyire tetszeleg fényes öltözékekben, ünnepi fölvonulásokban, virág-korzó, rózsastély, színházi látványosságokon s teljes közönnyel el tudja nézni az Ur szent környezetében azt a sok nyomort, melyek foszlányaikban is szentek maradnak ugyan, de nem öltönyök többé. Ha a vallásos embernek Ábel áldozatától kezdve évezredek át mindenkor természet-szerű ösztöne volt, hogy a legjobbat, a mivel bír, adja Istennek: ő sem tehetett másképp, mint hogy kívánja és akarja, hogy a mi az Oltáriszentséget környezi és befoglalja, mind

becses, szép, izléses, az adott viszonyokhoz képest a legjobb legyen. S ha az átkos Kaintól kezdve mindig a gonoszság jellege volt a kufárkodás Istennel szemben: megborzad és visszariad a jó lélek még ennek pusztá látszatától is.

Az ezen irányban kifejtett fáradozás, adakozás, gyűjtés és áldozatoknak határt nem engedhetett annak tudása, a mit Emmerich Anna Katalin elbeszéléséből ismer a vallásos elme; annyira, hogy elnöknők is fáradhatatlan, kitartó volt mindhalálig. Ez az ájtatos lélek leírja, mi mindent látott a getszemáni kertben vivódó édes Jézusunk körül; mi okozta az ő vért izzasztó szenvedéseit. Előbb a bűnök, utálatos vétkek rémes seregének teljes tömegét űzte eléje a sátán, hogy elijeszze attól, hogy azokat mind magára vegye; aztán megtámadta hazugságaival az ő életét; majd meg keserítette azzal, mily sokan fognak mégis elkárhozni az ő végtelen szeretetű áldozata daczára; meg ismét az Egyház üldözött sorsát és szenvedéseit forgatta előtte; azután azon fenevadak rohantak reája, kik az Oltáriszentséggel visszaélve, mintegy az ő szent testét szétmarczangolják. «Megtudtam azt is, hogy az a nagy tömeg a Jézust szétépítő seregek, azok a beláthatatlan számú gonoszok, kik őt, mint a ki istensége és emberségével, teste vérével az Oltáriszentségben lényegesen jelen van a kenyér és bor szine alatt, ezen szent titokban a legkülönbébb módon bántalmazzák... Ré-
mülve láttam a bántalmakat mind:

kezdve a hanyagság, nemtörődömség, nembecsülés és elhagyástól egész a visszaélés, megvetés és legborzasztóbb szentségtörésig».

«Láttam közöttük nagyon sokakat, a kik hitték az élő Istennek szentségi jelenlétét, azt imádták és tanították is, de mégsem viselték valami különösen gondját; mert azt a palotát, a trónt, a föld és ég Királyának sátrát, trónját és királyi fényét, vagyis a templomot, az oltárt, a szentségházat, az élő Isten kelyhét, urmutatóját s a szent edényeket, szereket, ékességeket, az ünnepi öltönyöket s az ő házának diszét és szolgálatát nem gondolták, nem ápolták... Ennek oka azonban soha sem volt valóban a szegénység, hanem mindig az érzéketlenség, lomhaság, felületesség s a jelentéktelen hiu világi dolgok keresése; sokszor meg az önzés és a lelki halál».

«Láttam, mint szaporitják ezeket a bántalmakat azok is, kik habár Jézus egészen átadja és rájuk bizza magát, nem akarják vele javaikat megosztani... Még a legszegényebbnél is különben áll a világ, mint az ég és föld Urának némely templomában...»

«Ezek a tiszteletlenségek megbotránkoztatták a gyöngéket, megszentégtelenítették a szentélyt, elhagyottá tették a templomot s a tisztátlan-
ság és hanyagság a községbeli lelkekre is átragadt, szívöket sem tartották az élő Isten befogadására tisztábban, mint a szentségházat az oltáron...»

«Az ég és föld királya ugy feküdt

ott, mint egy nyomorult Lázár az ajtó előtt s hiába éhezett a szeretet morzsáira, mert nem adtak neki. Nem volt egyebe, mint sebei, melyeket saját házában vertek rajta, a miket az ebek nyaldostak, azaz a bűneikbe minduntalan visszaeső vétkesek.»

«Ha egy évig folyton beszélnek, nem érnék végére, hogy elmondjam mindazt, a mit megtudtam, Jézus Krisztust a legméltóságosabb Oltáriszentségben mi sokfélekép bántalmazták... Láttam minden évszázadnak tiszteletlen templomszolgáit és a tiszteletlenül és vétkesen áldozók seregeit. Mindezeket a bántalmazókat az ő vétköknek megfelelő fegyverekkel láttam az Urra rontani.»

Oh mennyit szenvedett Jézus mindezek miatt!

Mily jótéteményt gyakorolt elnökönk a szegény templomokban vele!

Alapító-elnöknők emlékeiből.

Alapító-elnöknők buzgalmát nem kevésbé tükrözteti vissza az, hogy betegsége alatt, még halála előtt közvetlenül is, kimondhatatlan nagy érdeklődéssel volt eltelve az Oltáregyesület ügyei iránt, minthogy ő maga nem mehetett az egyesületi helyiségbe, a buzgó titkárnőt kérte

magához, ki naponként fáradt hozzája az ügyekről jelentést tenni s a midőn egy ízben egyéb hivatalos ügy az elmenetelben megakadályozta, nyughatatlanságában nem volt képes csillapulni mindaddig, míg a jelentést át nem vette.

Más egyesületekkel szemben szinte féltékenynyé tette őt az aggodalom, hogy a jó lelkek áldozatkészsége ép úgy, mint a buzgók tevékenysége sok oldalra igénybe vétetve, meggyöngíthetné az Oltáregyesület erejét; s akkor a legfontosabb, a miért nem csak élt, a minnek sikerét féltve, remegve szerette, az emberek ellanyhulása folytán kárt szenvedhetne. *Istent, a legfőbb Urat mindenkor elsőnek kell tekinteni s az ő templomainak, oltárainak és személyének ügyei minden egyébnél fontosabbak és előbbre valóok.* Ez a gondolkozása mutatja, mennyire áthatotta őt az egyesület szeretete az Ur szentségi élete körül való buzgalom, mennyire tudatában volt az Oltáregyesület legfőnségesebb, legnélkülözhetetlenebb hivatásának. Csak ennek, élt s szerette volna mint szent Pál, hogy mindenki legalább is olyan legyen, mint ő.

Szivós munkakedvét és fáradhatatlan kitarását bizonyítja kimeríthetetlen türelme, a melylyel a kérvények elintézését vezette. Az ajándék-tárgyakért beküldött folyamodványok elbírálásánál a fárasztó tanakodás és tanácskozás a résztvevők szellemi erejét nem csekély módon elcsigázta. Midőn már az ismételt pihenés dacára is a többiek már-már egészen kimerültek; ő tovább vezette, fürge-

ségével fölviillanyozta, lelkes szavaival további munkára buzdította a tanácskozmány tagjait, míg csak a kérvények kijelölt halmazát le nem tárgyalták.

Szeretete és tisztelete boldogult férje iránt oly gyöngédséget, oly tökéletes keresztény gondolkozást, oly kegyeletes nagyrabecsülést foglalt magában, hogy másokban is a tisztelet és kegyelet mély érzelmeit kellette az elhunyt emléke iránt. Ő a szent gondolkozásu neje sokszor, minduntalan említve boldogult férjét, legszebb bizonytságot tett felőle, midőn dicsérte, mily szent volt az életmódja, mily élő hite, mint pártfogolta a szegényeket, a védtelen sanyargatottat, mily ájtatos volt buzgalma, mily benső vallásossága. Mint szerette Jézust, mily meghatottan zárándokolt a Szentföldön. A szent helyekről hozott emléktárgyakat, mint szent ereklyéket őrizte s a hozzájuk fűződő vonatkozásokat mély érzelem hangján mondotta el, meg-megtoldva a kijelentéssel: az egy szent volt. Oh valóban megható egység, mely mindkettőjüket az isteni kegyelem útján a szentség állapotában megőrizte s mely a vallás szeretet példányképeiben kölcsönösen egymást állította az istenesség eszméjéül mindkettőjük szemei elé!

Irgalmas szívét mi jellemezheti jobban annál, hogy a kolera-járvány idején nemcsak el nem menekült a járvány öldöklő ereje elől, hanem azal szembeszállva, gondoskodott a szegény betegekről, legkivált az elhagyatottakról, nemcsak orvost kül-

dött és gyógyszereket rendelt számukra, de meg is látogatta őket, sőt személyesen saját kezeivel ápolta a járványos betegeket. Nemde kedves olvasó, a szentek cselekvésmódja ez; a szentek életében szoktunk ilyet találni.

Mindezt pedig nem mint valami rendkívüli, nagylelkű erénygyakorlatot végezte, hanem mint egyszerűen keresztény kötelességet teljesítette, nem gondolva nagyot e miatt magágáról:

«Mert a hol — ugymond — a szenvedők gyötrődnek s a hol a nyomor tanyát üt, ott van a mi helyünk s vigasztalás a mi kötelességünk.»

Mi szép szavak, írja ezt minden tag szívébe s őrizze meg ott, mint áldott emlékü Kegyelmes Asszonyunk örökségét és menjen, cselekedjék e szerint.

Szigoru és vidám volt egyképen. Szigorusága önmaga iránt igényeiben szerénynyé tette. Szigoruságát önuralmában fejtette ki legteljesebben. Érzelmein és indulatain franczia vérmérsékletével szemben legteljesebben tudott uralkodni s azt szinte hideg és merevvé tette. Ép ezért a legnagyobb szenvedés sem csüggesztette, nem szomorította el. Mosolyogva szokta mondani: ma nagyon rosszul érzem magam; s nevetve panaszkolta el fájdalmait.

Vidámsága tiszta tükörré tette lelkét, a ki ebbe bele nézett észrevehette magán, mily csüggeteg és kishitü jómaga, hogy sokkal kevesebb szenvedés elcsigázza.

Oltáregyesületi ügyek.

A kongresszus.

Az eucharisztikus kongresszus rendezését előkészítő bizottság május hó 31-én gyűlést tartott. A gyűlésen Káner Károly apátplébános elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy a kongresszust a katolikus nagygyűléssel párhuzamban, sőt egyetemben tartja. Ugy az ismerkedő estélyt, mint az alakuló gyűlést egyetemben rendezi. A szakosztályok ülései külön-külön tartatnak, a nyilvános gyűlések azonban együttesen. Az Egyházi ünnepségek rendezését a szentségi társulatok végzik. Az ünnepségnek kiemelkedőbb részei lesznek: az ünnepélyes szentmisék, melyek naponként a belvárosi plébánia-templomban tartatnak; a körmenet a legméltóságosabb Oltáriszentséggel augusztus 18-án szombat este 6 órakor, melyen részt vesznek az összes egyesületek zászlóik alatt; a vasárnapi ünnepélyesen megkérlelő közös szentáldozás a belvárosi templomban.

A kongresszus előadóinak felkérése is határozattá vált a tárgy és anyag fölosztásával együtt.

A Szent-István-ünnepi körmenet.

A katolikus nagygyűlésnek mintegy ez lesz a legméltóbb és legfényesebb befejezése. Illik, hogy szent

István koronázásának 900-ik évfordulója alkalmából ez az ünnepély is a szokottnál fényesebb, tömeges fölvonulás által a kereszténység mellett kifejezett ünnepélyes tüntetés legyen. Méltányos, hogy ezen hevesen megnyilatkozó tisztelet rendkívüli módja a mi első szent királyunk elvei és intézményei iránt bennünk a kegyeletet és hálát megerősíteni képes legyen. Meg kell mutatnunk, hogy habár sok idegen és betolakodott befolyás vallásilag szomoruan elváltoztatott sok mindent e hazában, mi, a magyar nép zöme, hitben és lelkesedésben Krisztusért és Egyházáért még mindig az ősi hitű régi vallásos katolikus magyar nép vagyunk. Kivánjuk is, hogy megint minden jóra változzék. Ezen ünnep a katolikus érületnek megújulása, keresztény vallásos és hazafias eskünk megerősítése legyen. Illő, hogy e körmeneten mindannyian megjelenjünk, kik a szent István korszakának jellegét hazánkra visszakivánjuk.

A szentségimádó-társulatok római zarándokútja.

A zarándoklás idejének megváltoztatása sokaknak kívánsága, mondhatnók általános óhajtás volt. Habár sokban alkalmasabb idő lesz vala augusztus hó vége, a római hőség és más fontos körülmények kivánták, hogy a zarándoklat indulásának ideje szeptember hó 13-ika legyen. A zarándoklatnak tetszés szerint választható két utiránya leszen; egyik Fiume Anconán át, olcsóbb; a másik szárazföldi út, kevésbé drágább; mindkettő

Loretóban találkozik, hol a zárándoklat megállapodva, egy napi pihe-
nőt tart, mintegy a szent Szűz hajlé-
kánál készíti lelkét elő, hogy a szent
városba lépjen.

Az uton a lelkivezetést az eucharis-
tikus egyesületek papjai végzik.

A zárándoklat közelebbi adatairól,
azok megállapítása után, a következő,
e hó 20-án megjelenendő számban
részletesen szólunk.

Ismételten buzdítjuk az Oltáregye-
sület tagjait, hogy a mennyiben
Rómába menni szándékoznak, ezen
zárándoklathoz csatlakozzanak. A za-
rándoklathoz részt vehetnek olyanok
is, kik az egyesületnek nem tagjai.

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. január hóban be-
folyt díjak.

Patrovits Ferencz 1 kor., Patrovits
Borbála 1 k, Gajarsky Teréz 2 k, Pohl
Borbála 24 f, Kunzli Erzsébet 24 f,
Kunzli Janka 24 f, Kunzli Irma 24 f,
Kunzli Erzsébet 24 f, Krsák Gizi 2 k,
Freiler Katalin 10 k, Pacsay Mihály 2 k,
Grob Lujza 2 k, Pacsay Róza 2 k,
Kánter Ernőné 4 k, Takácsy Jozefa 2 k,
Szabó Mária 1 k, Csizmadia Anna 4 k,
Pesendorfer Mária 10 k, Krávecz Mari
10 k, Hunkár Ilona 11 k. 44 f, Feicht
Mária 4 kor., Pinczehelyi Vinczencia
30 f, Weigensteiner Stefánia 30 f, özv.
Polóka Józsefné 2 k, Fondala Zsófia
2 k, Molnár Mária 2 k, Ecker Zsófia
2 k, Paur Olga 24 f, Krčmarž Irma
4 k, Staffenberger Mária 4 kor., Papp
Lajosné 4 k, Planer Antalné 4 k, özv.
Vrasich Jenőné 4 k, Baranyay Mária 4 k,
Jendrassik Julia 2 k, Klier Mihályné
40 f, Pohl Julianna 30 f, Pohl Anna

30 f, Tolt József 1 k, Tolt János 1 k,
Tolt Mária 1 k, Tolt Éva 1 k, Tolt
Ignác 2 k, Tolt Angela 2 k, Rossmann
János 1 k, Rossmanné Erzsébet 2 k,
özv. Petrovay Jánosné 1 k, Hercz Anna
1 k, Marits Ágostonné 4 k, Balogh
Zsófia 1 k, Gyurkóczy Éva 2 k, Büchler
Róza 2 k, Pekárovits Anna 4 k, Tóth
István 6 k, Stitz Francziska 2 k, Kis
Julianne 2 k, Szüts Julianna 2 k, Staly
Ignác 4 k, Zsivánovits Jozefin 4 k,
Végh Rozália 4 k, Rehák Mihályné
2 k, Gábler Lajos Pál 2 k, Rigler József
Edéné 4 k, Magyar Karolin 2 k, Hurián
Julcsa 2 k, Tapert Emilia 2 k, Kreicse
Ágnes 1 k, Felmayer Vilma 10 k, Jávör
Zsuzsanna 2 k, Sima Lőrincz plébános
4 k, főt. Sagmüller József tagillemények
fejében Ó-Budáról 145 kor., ft. dr.
Szentgyörgyi Jordán Károly plébános
tagillem. a szaniszlói plébánián lévő
tagoktól 28 k. 40 f, Kozák Mária 2 k,
Schnierer Józsefné 2 k, Szabó István
4 korona, Szabó Istvánné 12 k, Zeisl
Magdolna 2 k, ft. dr. Tóth József tag-
illemények fejében Szombathely, Kup-
falva, Város-Hódász, Hosszúszeg, Bán-
doly, Tárnok, Szarvaskend, Vizlendva
és Rumból 354 k. 72 f, ft. dr. Göbl
Márton megbizott ur Rozsnyóról 588 k,
ft. Plent István megbizott ur Kassáról
292 k, kegy. elnök-asszony által több
tagtól 60 k, Marzsó Elvira 2 k, Tauffer
Ilonka 2 k, Wallenhauser Józsefné 40 f,
Horváth Julianna 40 f, Lipinszky Károly
2 k, Frank Mariska 2 k, Aigner Lajosné
urnő tagillem. fejében 61 k, Turtsányi
Gyuláné 4 k, Tóth Istvánné 4 korona,
Grentzner Antalné 4 k, Galli Vilma 2 k,
Galli Betti 4 k, Pauli Magdolna 1 k,
Szecske Julianna 1 k, Stifter Mária 4 k,
Török József 1 k, Török Anna 1 kor.,
Balog Erzsébet 2 k, Balog János 2 k,
Dobos Anna 2 k, Kindl Mária 1 kor.,
Kanicsár Mária 2 k, Pap Terézia 1 k,

Cserey Terézia 2 k, Szalóky Erzsébet 1 k, Bauer Mária 1 k, Meisner Mária 24 f, Stefanek Mária 24 f, Hnaupek Paula 2 k, Volf Anna 4 k, Lotz Anna 2 kor., Sirchich Hermin 2 kor., Petőfi Károlyné 2 k, Horváth Katalin 10 k, Agrikola Mária 4 k, Cseh Béláné 4 k, Ritzinger Mária 4 k, Spicz Teréz 2 k, Minich Katalin 2 k, Nagl Eugenia 2 k, Roller Irma 2 kor., Roller Róza 1 k, Kellner Alajos 1 k, Kellner Alajosné 1 k, Veilnberger Amália 2 kor., Boros Jánosné 1 k, Boros Miklós 40 f, Sreiner Judith 40 f, Huber Gizella 44 f, Dinger Julia 1 k, Vagács Mária 1 k, Bauer Katalin 72 f, Michelbach Jánosné 4 k, Tyukos Józsefné 2 k, Fungyik Erzsébet 60 f, Dániel Mártonné 6 kor., Gedra Anna 1 k, Zisko Jenő 50 f, Ruzsinszky Vilma 24 f, Szöllősi Ilonka 24 f, Szöllősi Janka 24 f, Szöllősi Mariska 24 fillér, Szöllősi Erzsike 24 fillér, Suhajda Róza

24 f, Serits Borbála 24 f, Szebehelyi Gyuláné 24 f, Thán Lászlóné 1 kor., Thán László 1 k, Dants Julianna 24 f, Godhárdi Károlyné 24 f, Roswurm Paulin 30 f, Roswurm Vilmosné 30 f, Roswurm Vilmos 30 f, Roswurm Károly 40 f, Roswurm Mari 30 f, Roswurm Ilona 30 f, Roswurm Rezső 30 fillér, Komán Borbála 30 fillér, Barai Juliska 30 f, Miller Angela 30 f, Klauz Mária 30 f, Varga Rozália 24 f, Wavrinecz Nándorné 2 k, Klug Ferenczné 2 k, özv. Pöttyöndy Gézáné 4 kor., Schül Ferenczné 2 k, Koppházi György 40 f, Koppházi Mária 40 f, Koppházi Rozália 40 f, Koppházi Julia 40 f, Koppházi Katalin 40 f, Juhász Mária 4 k, Nedelko Éva 2 k, a csik-mindszenti tagok 6 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Szerkesztő: Kutschera József.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszítő,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

**Budapesten,
VII., Rottenbiller-utca 6a.**

★

Elvállal

*magánlakások, egyesületi-
és körhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.*

Állami ipar- és felsőbb leányisko-
lák szállító.

Kezdett és kész női

kézimunkák,

új eredeti modellek és hozzá min-
den szükséges anyag nagy vá-
laszték, kitűnő minőségben és leg-
olcsóbb áron.

BERGER ÉS FEISZINGER

IV., Korona-utca 4. sz.

== Szervita-palotával szemben. ==

Saját rajzműterem és előnyomda.
Ujdonság, selyemfényű kötő- és
hímzőfonalak.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József főg és Klotild főgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

*Ajánlom dúsan felszerelt egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyaimat a leg-
jutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben,
nevezetesen: miseruhákat, pluviálé, dalmatika
és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.*

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

*Szent szobrokat, esillárokat, cibo-
rium és kelyheket. Pall és oltár-
gyertyatartók és oltárlámpákat.
Monstranczák, stánczók-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhímezésekben, valamint
hímzett egyházi ruhákban.*

*Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monstrea-
la, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olcsón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.*

